

हाइड्रोइलेक्ट्रिसिटी इन्भेष्टमेन्ट तथा डेभलपमेन्ट कम्पनी लिमिटेड
प्रशासन सेवा, प्रशासन समूह, ६ तह, प्रशासकीय अधिकृत खुला तथा आन्तरिक प्रतियोगितात्मक परीक्षाको लागि
पाठ्यक्रम

पाठ्यक्रम योजनालाई निम्नानुसारका दुई चरणमा विभाजन गरिएको छ :

प्रथम चरण :-	लिखित परीक्षा	पूर्णाङ्क :- २००
द्वितीय चरण :-	अन्तर्वार्ता	पूर्णाङ्क :- ३०

परीक्षा योजना (Examination Scheme)

१. प्रथम चरण : लिखित परीक्षा (Written Examination)

पूर्णाङ्क :- २००

पत्र	विषय	पूर्णाङ्क	उत्तीर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली	प्रश्नसंख्या X अङ्क	समय
प्रथम	सामान्य ज्ञान, बौद्धिक परीक्षण र English	१००	४०	वस्तुगत बहुवैकल्पिक प्रश्न (MCQ)	५० प्रश्न X १ अङ्क	४५ मिनेट
	संस्थागत ज्ञान			विषयगत	१० प्रश्न X ५ अङ्क	१ घण्टा ३० मिनेट
द्वितीय	सेवा सम्बन्धी	१००	४०	विषयगत	८ प्रश्न X ५ अङ्क ६ प्रश्न X १० अङ्क	३ घण्टा

२. द्वितीय चरण : अन्तर्वार्ता (Interview)

पूर्णाङ्क :- ३०

विषय	पूर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली	समय
अन्तर्वार्ता	३०	मौखिक	

द्रष्टव्य :

- लिखित परीक्षाको माध्यम भाषा नेपाली वा अंग्रेजी अथवा नेपाली र अंग्रेजी दुवै हुनेछ ।
- प्रथम पत्रको विषयवस्तु प्रशासन, वित्त समूहको लागि समान हुनेछ ।
- प्रथम र द्वितीय पत्रको लिखित परीक्षा छुट्टाछुट्टै हुनेछ ।
- लिखित परीक्षामा सोधिने **प्रश्नसंख्या र अङ्कभार** यथासम्भव सम्बन्धित पत्र/विषयमा दिईए अनुसार हुनेछ ।
- वस्तुगत बहुवैकल्पिक (Multiple Choice) प्रश्नहरूको गलत उत्तर दिएमा प्रत्येक गलत उत्तर बापत २० प्रतिशत अङ्क कटौत गरिनेछ । तर उत्तर नदिएमा त्यस बापत अङ्क दिइने छैन र अङ्क कटौत पनि गरिने छैन ।
- वस्तुगत बहुवैकल्पिक हुने परीक्षामा परीक्षार्थीले उत्तर लेख्दा अंग्रेजी ठूलो अक्षर (Capital letter) A,B,C,D मा लेख्नुपर्नेछ । सानो अक्षर (Small letter) a,b,c,d लेखेको वा अन्य कुनै सङ्केत गरेको भए सबै उत्तरपुस्तिका रद्द हुनेछ ।
- बहुवैकल्पिक प्रश्नहरू हुने परीक्षामा कुनै प्रकारको क्याल्कुलेटर (Calculator) प्रयोग गर्न पाइने छैन ।
- विषयगत प्रश्नमा प्रत्येक पत्र/विषयका प्रत्येक खण्डका लागि छुट्टाछुट्टै उत्तरपुस्तिकाहरू हुनेछन् । परीक्षार्थीले प्रत्येक खण्डका प्रश्नहरूको उत्तर सोही खण्डका उत्तरपुस्तिकामा लेख्नुपर्नेछ ।
- यस पाठ्यक्रम योजना अन्तर्गतका पत्र/विषयका विषयवस्तुमा जेसुकै लेखिएको भए तापनि पाठ्यक्रममा परेका कानून, ऐन, नियम, विनियम तथा नीतिहरू परीक्षाको मिति भन्दा ३ महिना अगाडि (संशोधन भएका वा संशोधन भई हटाईएका वा थप गरी संशोधन भई) कायम रहेकालाई यस पाठ्यक्रममा परेको सम्झनु पर्दछ ।
- प्रथम चरणको परीक्षाबाट छनौट भएका उम्मेदवारहरूलाई मात्र द्वितीय चरणको परीक्षामा सम्मिलित गराइनेछ ।
- पाठ्यक्रम लागु मिति :-

हाइड्रोइलेक्ट्रिसिटी इन्भेष्टमेन्ट तथा डेभलपमेन्ट कम्पनी लिमिटेड
प्रशासन सेवा, प्रशासन समूह, ६ तह, प्रशासकीय अधिकृत खुला तथा आन्तरिक प्रतियोगितात्मक परीक्षाको लागि
पाठ्यक्रम

प्रथम पत्र : सामान्य ज्ञान, बौद्धिक परीक्षण र English तथा संस्थागत ज्ञान
(प्रशासन र वित्त समूहको लागि)

खण्ड (क) - सामान्य ज्ञान, बौद्धिक परीक्षण र English - ५० अङ्क (५० प्रश्न × १ अंक)

1. सामान्य ज्ञान (२५ अङ्क)

1.1 भूगोल र वातावरण (५ अङ्क)

- 1.1.1 विश्वको भूगोल: महादेश, महासागर, अक्षांश, देशान्तर, अन्तर्राष्ट्रिय तिथि रेखा, समय, दूरी, पर्वतश्रृंखला, मरुभूमि, नदी, हिमनदी, ताल
- 1.1.2 नेपालको भूगोल: धरातलिय स्वरूप, किसिम, विशेषता, जलवायु, हावापानी, जनजीवन, प्रमुख प्राकृतिक स्रोत र साधनहरु
- 1.1.3 दिगो विकास, जैविक विविधता, जलवायु परिवर्तन, वातावरण, जनसांख्यिकी, शहरीकरण, वसाईसराई र राष्ट्रिय सम्पदाहरु सम्बन्धी विषयहरु

1.2 इतिहास (५ अङ्क)

- 1.2.1 विश्वको इतिहास: विश्वका महत्वपूर्ण ऐतिहासिक घटनाहरु, औद्योगिक क्रान्ति, फ्रान्सको राज्यक्रान्ति, अमेरिकी स्वतन्त्रता सङ्ग्राम, रुसी क्रान्ति, प्रथम र द्वितीय विश्वयुद्ध तथा भारतीय स्वतन्त्रता सङ्ग्रामका घटना, कारण र परिणामहरु
- 1.2.2 नेपालको इतिहास : नेपालको प्राचिन तथा मध्यकालको राजनीतिक, आर्थिक एवं सामाजिक अवस्था र आधुनिक नेपालको इतिहास र महत्वपूर्ण घटनाहरु

1.3 नेपालको सामाजिक अवस्था र शासनपद्धति (५ अङ्क)

- 1.3.1 नेपाली समाजका प्रचलित धर्म, प्रथा, परम्परा, सामाजिक मूल्य र मान्यता, जातजाति, भाषा, साहित्य, कला, संस्कृति,
- 1.3.2 शासनपद्धति र शासन - संवैधानिक विकासक्रम, नेपालको संविधान, राजनैतिक व्यवस्था, नेपालको प्रशासनिक व्यवस्थाको विकासक्रम, नेपालको संघीय, प्रादेशिक र स्थानीय संरचना तथा शासन प्रणाली सम्बन्धी जानकारी

1.4 आर्थिक पक्षहरु (५ अङ्क)

- 1.4.1 आर्थिक परिसूचकहरु (आर्थिक वृद्धि, कुल राष्ट्रिय/ग्राहस्थ उत्पादन, प्रति व्यक्ति आय, व्यापार घाटा, विप्रेषण, वैदेशिक लगानी, वैदेशिक सहयोग)
- 1.4.2 नेपालमा शिक्षा, स्वास्थ्य, यातायात, सञ्चार, खानेपानी, विद्युत तथा अन्य ऊर्जाका श्रोतहरुको अवस्था तथा विकास योजना सम्बन्धी जानकारी
- 1.4.3 बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरु, तिनका कारोबार तथा नेपालको आर्थिक विकासमा तिनको योगदान
- 1.4.4 अन्तर्राष्ट्रिय सहयोग, वैदेशिक व्यापार वैदेशिक लगानी तथा प्रविधि हस्तान्तरण

1.5 अन्तर्राष्ट्रिय संघ संस्था र समसामयिक गतिविधिहरु (५ अङ्क)

- 1.5.1 संयुक्त राष्ट्र संघ (UNO) र यसका एजेन्सीहरु, विश्व व्यापार संगठन (WTO) र युरोपियन युनियन (EU), सार्क (SAARC) : स्थापना, उद्देश्य, र तिनका गतिविधिहरु
- 1.5.2 विश्व बैंक, एशियाली विकास बैंक, एशियाली पूर्वाधार लगानी बैंक (AIIB) जस्ता सहयोग नियोगहरुको स्थापना, उद्देश्य र नेपालसंगको सम्बन्ध
- 1.5.3 राष्ट्रिय र अन्तर्राष्ट्रिय महत्वका समसामयिक घटना तथा नवीनतम गतिविधिहरु

2. सामान्य बौद्धिक परीक्षण (General Mental Ability Test) (१५ अङ्क)

- 2.1 Verbal reasoning such as series, analogy, classification, coding-decoding, insert the missing character, common property, matrices, direction and distance sense test, ranking order, assertion and reason, induction, deduction, logical reasoning and analytical ability. (5 × 1 = 5 Marks)
- 2.2 Non-verbal reasoning such as series, analogy, classification, Venn diagrams, matrices, construction of squares and triangles, and figure formation and analysis, water images, mirror images, embedded figures. (5 × 1 = 5 Marks)

हाइड्रोइलेक्ट्रिसिटी इन्भेष्टमेन्ट तथा डेभलपमेन्ट कम्पनी लिमिटेड
प्रशासन सेवा, प्रशासन समूह, ६ तह, प्रशासकीय अधिकृत खुला तथा आन्तरिक प्रतियोगितात्मक परीक्षाको लागि
पाठ्यक्रम

2.3 Quantitative aptitude such as arithmetical reasoning/operation, percentage, fraction, decimal, ratio, average, loss, profit, date/calendar, time and work, data interpretation - charts, graphs, tables, data sufficiency. (5 × 1 = 5 Marks)

3. English Language Competence Test (10 Marks)

3.1 **Comprehension:** Questions will be asked based on the passage about 200-250 words given. The questions will try to accommodate the following areas:

- Fact finding, Inferential, Core theme, True/false identification, Issues raised and Language based (4 × 1 = 4 Marks)

3.2 **Vocabulary:** Questions will be asked to assess their grasp on the English language vocabulary. The questions will be of the following nature:

- Meaning of the words (literal /figurative/contextual), Single word for expressions, Synonyms/antonyms, Derivatives and Homonyms/homophones (3 × 1 = 3 Marks)

3.3 **Syntactic ability:** Questions will be asked to assess the syntactic ability of the candidates. The questions will be based on the following categories:

- Agreement, Tense aspect, Parallel structures, Clauses, Modifier, Conditionals, Phrasal expressions, Shifts (tense, number, person), Transformations, Varieties, Prepositions/conjunctions and Parts of speech (3 × 1 = 3 Marks)

खण्ड (ख) : - संस्थागत ज्ञान एवं समसामयिक मामिला (५०% अङ्क)
(विषयगत प्रश्न - १० प्रश्न × ५ अंक)

1. हाइड्रोइलेक्ट्रिसिटी इन्भेष्टमेन्ट तथा डेभलपमेन्ट कम्पनी लिमिटेडको सामान्य जानकारी (२० अंक)

- 1.1 कम्पनीको परिचय, संगठनात्मक संरचना, कार्यक्षेत्र, विद्यमान अवस्था र चुनौती
- 1.2 कम्पनीको प्रबन्धपत्र, नियमावली र कम्पनी सञ्चालनका नीतिगत आधारहरू
- 1.3 कम्पनीको कर्मचारी विनियमावली, २०६८
- 1.4 कम्पनीको आर्थिक प्रशासन तथा खरिद विनियमावली, २०६८
- 1.5 कम्पनीको ऋण तथा स्वपूँजी लगानी सम्बन्धी कार्याविधि, २०७८
- 1.6 कम्पनीको राणनीतिक योजना

2. नेपालमा ऊर्जा: (१५ अंक)

- 2.1 जलविद्युत उत्पादन, वितरण तथा व्यापारको अवस्था र सम्भावना
- 2.2 जलविद्युत विकास तथा लगानीका संभावना र चुनौती
- 2.3 जलविद्युत उत्पादनमा निजी क्षेत्रको भूमिका
- 2.4 वैकल्पिक ऊर्जाको अवधारणा र सम्भावना
- 2.5 जलविद्युत विकास नीति, २०५८
- 2.6 जलश्रोत ऐन, २०४९ र जलश्रोत नियमावली, २०५०
- 2.7 विद्युत ऐन, २०४९ र विद्युत नियमावली, २०५०
- 2.8 नेपाल सरकारको आवधिक योजना र बजेट (जलश्रोतसँग सम्बन्धित भाग मात्र)
- 2.9 जलविद्युत लगानीमा जोखिमका क्षेत्र, जोखिमको पहिचान, विश्लेषण तथा व्यवस्थापन

हाइड्रोइलेक्ट्रिसिटी इन्भेष्टमेन्ट तथा डेभलपमेन्ट कम्पनी लिमिटेड
प्रशासन सेवा, प्रशासन समूह, ६ तह, प्रशासकीय अधिकृत खुला तथा आन्तरिक प्रतियोगितात्मक परीक्षाको लागि
पाठ्यक्रम

3. सामाजिक र समसामयिक मामिलाहरु (१५ अङ्क)

- 3.1 राष्ट्र, राष्ट्रियता र राष्ट्रिय एकता
- 3.2 संघीय शासन प्रणाली र नेपालमा यसको अभ्यास
- 3.3 शासनको अर्थ र यसका अवयवहरु
- 3.4 कानूनको शासन, लोकतन्त्र, लोकतान्त्रिक मूल्य र मान्यता
- 3.5 नागरिकका दायित्व र कर्तव्य, मानवीय मूल्य र मान्यताहरु
- 3.6 सामाजिक सेवा - अर्थ, आवश्यकता, महत्व र क्रियाकलाप
- 3.7 सामाजिक तथा संस्थागत द्वन्द्व व्यवस्थापन
- 3.8 आर्थिक, सामाजिक एवं सांस्कृतिक रुपान्तरण
- 3.9 विविधता व्यवस्थापन
- 3.10 विद्युतीय अपराध (Cyber crime), मिलेमतो (Cartelling), एकाधिकार (Monopoly), आतंकवाद, भ्रष्टाचार र मुद्रा निर्मलीकरण (Money Laundering)
- 3.11 पर्यावरण, जलवायु परिवर्तन, कार्बन व्यापार, पानी तथा उर्जा सम्बन्धी सवाल र संरक्षण

हाइड्रोइलेक्ट्रिसिटी इन्भेष्टमेन्ट तथा डेभलपमेन्ट कम्पनी लिमिटेड
प्रशासन सेवा, प्रशासन समूह, ६ तह, प्रशासकीय अधिकृत खुला तथा आन्तरिक प्रतियोगितात्मक परीक्षाको लागि
पाठ्यक्रम
द्वितीय पत्र - सेवा सम्बन्धी
खण्ड (क) - (५० अङ्क) (४ प्रश्न × ५ अंक, ३ प्रश्न × १० अंक)

1. **शासकीय प्रबन्धका विविध पक्षहरू (१५ अंक)**
 - 1.1 शासकीय प्रबन्ध (Governance) को अवधारणा, विशेषता र सूचकहरू
 - 1.2 नयाँ सार्वजनिक शासकीय प्रबन्ध (New public governance) र यसका विविध पक्षहरू
 - 1.3 संघीय, प्रादेशिक र स्थानीय तह शासन (Federal, Provincial and Local level Governance) र अन्तर सम्बन्ध
 - 1.4 राज्यको संरचना, राज्यशक्तिको बाँडफाँड, शक्ति पृथकीकरण र सन्तुलन तथा नेपालमा यसको अभ्यास
 - 1.5 कार्यसञ्चालनमा सहकार्यका मोडलहरू
 - 1.6 कानूनको शासन, मानवीय मूल्य र मान्यता, नागरिकका दायित्व र कर्तव्य, मानव अधिकार, सुशासन, पारदर्शिता, उत्तरदायित्व, निष्पक्षता र व्यावसायिकता
 - 1.7 सामाजिक न्याय, सामाजिक सुरक्षा र सामाजिक समावेशीकरण आयाम
 - 1.8 सार्वजनिक सेवाको अवधारणा, आधारभुत मान्यताहरू (Values), विशेषता, सेवाको प्रारूप निर्माण, व्यवस्थापन र चुनौती
 - 1.9 सरकार तथा सार्वजनिक संस्थानहरू बाट प्रवाह गरिने सेवाहरू र सेवाको बजारीकरण
 - 1.10 सेवाको मूल्यांकन, पृष्ठपोषण तथा गुनासो व्यवस्थापन
 - 1.11 सेवा प्रवाहमा विद्युतीय शासन (E-Governance) को प्रयोग र नागरिक संलग्नता
 - 1.12 सार्वजनिक नीति तर्जुमा, कार्यन्वयन, अनुगमन तथा मूल्यांकन
2. **मानव संसाधन व्यवस्थापन (१५ अंक)**
 - 2.1 मानव संसाधन व्यवस्थापन: अवधारणा, आयामहरू र चुनौती
 - 2.2 मानव संसाधन योजना - आवश्यकता र प्रकृया
 - 2.3 कार्य विश्लेषण (Job Analysis): अवधारणा र महत्व तथा कार्य विवरण, कार्य विशिष्टीकरण, कार्य मूल्याङ्कन, कार्य पुष्टीकरण, कार्य सम्पादन मापदण्ड र कार्य विश्लेषण
 - 2.4 मानव संसाधन व्यवस्थापनमा नविन प्रवृत्ति – Competency Mapping, Business Process Outsourcing, Right Sizing of Workforce
 - 2.5 मानव संसाधन व्यवस्थापनका पक्षहरू: भर्ना, छनौट, पदस्थापन, सामाजिकरण, उपयोग, तालिम, वृत्ति विकास, कार्य सम्पादन मूल्यांकन, आचार संहिता, नैतिकता र अनुशासन
 - 2.6 नेपालमा मानव संसाधन व्यवस्थापनका समस्या एवं चुनौतिहरू
3. **व्यवस्थापनको अवधारणा, कार्य र प्रकृया (२० अंक)**
 - 3.1 व्यवस्थापन - अर्थ, कार्य, सिद्धान्त, नविनतम अवधारणा र चुनौती
 - 3.2 असल व्यवस्थापकका गुणहरू, व्यवस्थापकको भूमिका, व्यवस्थापकीय सीपहरू, व्यवस्थापकीय नैतिकता (Managerial ethics)
 - 3.3 रणनीतिक व्यवस्थापन (Strategic Management): Nature and scope of strategic management, Strategic intent, vision, objectives and policies; Process of strategic planning and implementation; SWOT analysis; Tools and techniques for strategic analysis
 - 3.4 सहभागितामूलक व्यवस्थापन, उद्देश्यमूलक व्यवस्थापन (Management by objectives), उद्यमशीलता (Entrepreneurship) र सृजनाशीलता, समूह कार्य र समूह गतिशीलता (Group Dynamics), संगठनात्मक व्यवहार र कार्यसंस्कृति
 - 3.5 संगठनको परिचय, प्रकार, संगठन निर्माण र संचालनका सिद्धान्तहरू
 - 3.6 अधिकार प्रत्यायोजन, अधिकार निक्षेपण, समन्वय र सुपरिवेक्षण
 - 3.7 नेतृत्व, उत्प्रेरणा, मनोबल, निर्णय निर्माण प्रक्रिया, समस्या समाधान तथा संचार सीप
 - 3.8 ट्रेड युनियन र सामुहिक सौदावाजी (Collective Bargaining)
 - 3.9 वार्ता तथा सम्झौता गर्ने सीपहरू

हाइड्रोइलेक्ट्रिसिटी इन्भेष्टमेन्ट तथा डेभलपमेन्ट कम्पनी लिमिटेड
प्रशासन सेवा, प्रशासन समूह, ६ तह, प्रशासकीय अधिकृत खुला तथा आन्तरिक प्रतियोगितात्मक परीक्षाको लागि
पाठ्यक्रम

- 3.10 विवाद व्यवस्थापन, परिवर्तन व्यवस्थापन, संकट व्यवस्थापन, जेखिम व्यवस्थापन, संकट व्यवस्थापन, तनाव व्यवस्थापन, सूचना व्यवस्थापन, स्रोत व्यवस्थापन, प्रविधि व्यवस्थापन
- 3.11 व्यवस्थापन सूचना प्रणाली

खण्ड (ख) - ५० अङ्क (४ प्रश्न × ५ अंक, ३ प्रश्न × १० अंक)

4. विकासका आयाम र पक्ष (१५ अंक)

- 4.1 विकासको अवधारणा, यसका विविध पक्षहरू र नवीनतम उपागमहरू
- 4.2 विकासका आयामहरू:- मानव विकास, गरिबी निवारण, जलवायु परिवर्तन, लैंगिक सवाल, विश्वव्यापीकरण, आर्थिक उदारिकरण, समावेशी विकास, आर्थिक कुटनीति, वैदेशिक सहायता, विविधता व्यवस्थापन
- 4.3 दिगो विकास लक्ष्यहरू र सो को स्थानीयकरण
- 4.4 विपद संवेदनशील विकास र हरित विकासको अवधारणा
- 4.5 नेपालमा योजनावद्ध विकास, उपलब्धी र चुनौतीहरू तथा चालु आवधिक योजना
- 4.6 विकासमा संचार माध्यम, नागरिक समाज तथा विकासका साभेदारहरूको भूमिका
- 4.7 योजना/आयोजना तर्जुमा, कार्यन्वयन, अनुगमन, मूल्यांकन
- 4.8 नेपालको आर्थिक, वित्तीय तथा संगठित क्षेत्रसंग सम्बन्धित विषयहरूमा गरिने अनुसन्धान र अध्ययन विधि (Research Methodology), तथ्याङ्क संकलन, प्रशोधन, विश्लेषण तथा निष्कर्ष निकाल्ने तरीका र अनुसन्धान प्रतिवेदन लेख्ने तरीका

5. आर्थिक तथा वित्तीय व्यवस्थापन (१५ अंक)

- 5.1 विश्व अर्थतन्त्र र नेपालको अर्थ व्यवस्था
- 5.2 सार्वजनिक वित्त व्यवस्थापन: सार्वजनिक आय, व्यय तथा ऋण
- 5.3 वित्त नीति तथा मौद्रिक नीति, यी दुई बीचको अन्तर सम्बन्ध
- 5.4 सार्वजनिक वित्तीय उत्तरदायित्व र जिम्मेवारी एवं सार्वजनिक कोषको उपयोगमा नैतिक पक्ष
- 5.5 नेपालमा बजेट तर्जुमा, कार्यन्वयन, अनुगमन तथा मूल्यांकन
- 5.6 नेपालका सार्वजनिक संस्थानको अवस्था र चुनौतीहरू
- 5.7 नेपालको सार्वजनिक संस्थानको लेखा तथा लेखापरीक्षण सम्बन्धी जानकारी
- 5.8 नेपालको सार्वजनिक खरिद प्रणाली र यसको वर्तमान अवस्था
- 5.9 संस्थागत सुशासन, आन्तरिक नियन्त्रण तथा आर्थिक अनुशासन
- 5.10 व्यवस्थापन परीक्षण र कार्यमूलक लेखा परीक्षण
- 5.11 नेपालको अन्तर्राष्ट्रिय व्यापार र वैदेशिक लगानीको अवस्था, सम्भावना र चुनौतीहरू

6. संविधान र सम्बन्धित ऐन, कानूनहरू (२० अंक)

- 6.1 नेपालको वर्तमान संविधान
- 6.2 सूचनाको हक सम्बन्धी ऐन, २०६४
- 6.3 सुशासन (संचालन तथा व्यवस्थापन) ऐन, २०६४
- 6.4 सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३
- 6.5 भ्रष्टाचार निवारण ऐन, २०५९
- 6.6 कम्पनी ऐन, २०६३
- 6.7 बैंक तथा वित्तीय संस्था सम्बन्धी ऐन, २०७३
- 6.8 मुलुकी देवानी (संहिता) ऐन, २०७५ (करार तथा अन्य दायित्व सम्बन्धी व्यवस्था)
